

Ocena

rozprawy doktorskiej mgr Joanny Elżbiety Kapusta pt.: „Wpływ hydroterapii na wybrane parametry układu sercowo-naczyniowego i jakości życia chorych z zaburzeniami krążenia obwodowego kończyn dolnych”

W obecnej dobie olbrzymiego postępu w rozwoju nowoczesnych metod diagnostyczno-leczniczych nie doceniamy znaczenia fizykoterapii. Zabiegi hydroterapeutyczne są jednym z najstarszych działów w tej dziedzinie, już od czasów starożytnych. Wykorzystywano je w leczeniu różnych stanów chorobowych. W ciągu wieków nastąpił rozwój metod i unowocześnienie urządzeń do fizykoterapii oraz rozszerzenie wskazań do leczenia chorych w różnych dziedzinach medycyny. Udowodniono ich niezaprzeczalny wpływ na poprawę stanu zdrowia. Wykazano, że zabiegi fizykoterapeutyczne stanowią niezwykle cenne uzupełnienie kompleksowego leczenia wielu stanów chorobowych.

Hydroterapia, jako jeden z nich, jest ważna we współczesnej medycynie zachowawczej. Opracowano podział zabiegów wodoleczniczych. Ustalono wskazania i przeciwwskazania do ich stosowania w wielu jednostkach chorobowych.

Masaż podwodny, jako jeden ze sposobów leczenia jest często stosowany w hydroterapii. W tej metodzie wykorzystuje się bodźce termiczne i mechaniczne oraz skład fizykochemiczny wody. Uzyskuje się działanie przeciwbólowe i rozluźniające na układ mięśniowy, jak również poprawę krążenia w obwodowych naczyniach krwionośnych i chłonnych.

Odmianą masażu podwodnego jest kąpiel wirowa. Jednym z istotnych wskazań do jej stosowania jest wczesny okres zwięzającego zapalenia tętnic obwodowych.

Jak wiadomo, choroby układu krążenia stanowią obecnie częstą przyczynę zgonów w krajach wysokorozwiniętych. Podłożem są zmiany miażdżycowe w naczyniach. Choroby tętnic obwodowych to groźny efekt tej patologii. Jednym z elementów komplementarnego leczenia jest między innymi hydroterapia, aby wywołać przekrwienie miejscowe tkanek, zmniejszenie obrzęków i zastoju krwi żyłnej. Wodna kąpiel wirowa może istotnie przyczynić się do poprawy stanu zdrowia i jakości życia chorych odpowiednio zakwalifikowanych do zabiegu.

Mimo dość licznych doniesień z piśmiennictwa, Autorka rozprawy postanowiła wykonać własne badania w tym zakresie na wybranej populacji chorych, aby pogłębić wiedzę o korzystnym wpływie kąpiele wirowych na wybrane parametry układu sercowo-naczyniowego oraz ocenić jakość życia pacjentów po zastosowanym leczeniu. Doktorantka chciała podkreślić przydatność zastosowanych zabiegów terapeutycznych, jako istotnych elementów uzupełniających leczenie.

Cel rozprawy doktorskiej jest w pełni uzasadniony, a uzyskane wyniki badań mogą mieć istotną wartość użyteczną i pomóc w kompleksowym leczeniu chorych z zaburzeniami krążenia obwodowego kończyn dolnych. Zwróć większą uwagę na przydatność tych zabiegów w uzyskiwaniu pełniejszych efektów terapeutycznych.

Do badań zakwalifikowano 100 chorych, kobiet i mężczyzn w podobnym przedziale wiekowych z zaburzeniami krążenia obwodowego kończyn dolnych w I i II stopniu zaawansowania choroby według klasyfikacji Fontaine'a. Chorych podzielono na dwie grupy po 50 osób. Wszyscy z nich byli leczeni farmakologicznie zgodnie z aktualnie obowiązującymi standardami. W obu grupach zastosowano identyczne kryteria włączenia i wykluczenia. Podobnie postąpiono przy ocenie stanu przedmiotowego chorych. Natomiast program rehabilitacyjny był różny.

W grupie I (nazwanej jako grupa badana) zastosowano zabiegi masażu wirowego kończyn dolnych oraz indywidualnie dobrany trening obejmujący ćwiczenia oddechowe, relaksacyjne i ćwiczenia czynne kończyn dolnych.

W grupie II (nazwanej grupą kontrolną) wykonywano tylko indywidualnie dobrany trening. Do oceny jakości życia zastosowano w obu grupach, metodę sondażu diagnostycznego w oparciu o ankietę autorstwa Doktorantki.

U wszystkich chorych badano tkankowy przepływ krwi w kończynach dolnych aparaturą do pletyzmografii impedancyjnej oraz wybrane parametry układu sercowo-naczyniowego (ciśnienie tętnicze krwi, tętno, objętość wyrzutową i pojemność minutową serca). Ponadto mierzono temperaturę, zakres ruchów i obwód kończyn dolnych oraz efekty testu korytarzowego. Badania wykonywano przed rozpoczęciem zabiegów oraz po ich zakończeniu. Jakość życia oceniano po upływie 6 miesięcy od ich zakończenia.

Należy podkreślić starannie opracowaną charakterystykę chorych i opis zastosowanych metod badawczych.

Wyniki zawarto w 29 tabelach i 37 rycinach wraz ze zwięzłym opisem uzyskanych danych. W rozdziale poświęconym analizie wyników Doktorantka przedstawiła wykaz zastosowanych metod statystycznych, które zostały odpowiednio dobrane. Dzięki temu końcowe wnioski uzyskały istotny poziom wiarygodności.

Na podstawie własnych obserwacji Autorka wykazała, że zastosowanie masażu wirowych i / lub indywidualnie dobranego zestawu ćwiczeń, usprawniły przepływ krwi w naczyniach kończyn dolnych. Obserwowano także wzrost temperatury skóry kończyn, zmniejszenie ich obwodu i poprawę motoryki stopy. Natomiast wyraźniejsze wydłużenie dystansu w teście marszowym zauważono tylko w grupie I (połączenie masażu wirowego z ćwiczeniami).

Po upływie 6 miesięcy od zakończenia terapii, chorzy obydwu grup zauważyli poprawę samopoczucia i jakości życia.

Przedstawiona do oceny rozprawa doktorska liczy 159 stron. Opracowana została zgodnie z obowiązującymi zasadami, z podziałem na poszczególne rozdziały. Zwraca uwagę bardzo szeroki przegląd piśmiennictwa liczący 310 pozycji. Dzięki temu Autorka zredagowała rozległy wstęp do rozprawy, w którym zawarła wiedzę o patogenezie miażdżycy oraz charakterystykę zabiegów fizykoterapeutycznych, a zwłaszcza hydroterapii. Precyzyjnie określiła cele swej dysertacji, warunki włączenia i wykluczenia chorych do badań oraz program zaplanowanej rehabilitacji. Wiele uwagi poświęciła opisowi stosowanych metod badawczych.

W celu obiektywizacji uzyskanych wyników, dokonała wielokierunkowej analizy statystycznej. W rozdziale poświęconym dyskusji, porównała swoje spostrzeżenia z doniesieniami innych autorów. Rozważania przeprowadziła z dużą starannością, podchodząc niekiedy krytycznie do niektórych stwierdzeń. Rozległa wiedza teoretyczna Doktorantki znalazła swe odbicie w trafnych rozważaniach nad uzyskanymi wynikami.

Końcowe wnioski zawarła w 6 stwierdzeniach. Należy podkreślić zgodność między założeniami i celami pracy, a wnioskami końcowymi, stanowiącymi podsumowanie dysertacji.

Z drobnych niedociągnięć w rozprawie, dostrzeżono nieliczne błędy literowe i potknięcia stylistyczne. Można przypuszczać, że pewne skondensowanie treści wstępu nie umniejszyłoby wartości pracy. Z drugiej strony, świadczy to o rozległej wiedzy teoretycznej Autorki, co zaowocowało bardzo dobrym Jej przygotowaniem do pracy naukowej.

Podsumowując stwierdzam, że rozprawa doktorska mgr Joanny Elżbiety Kapusty, stanowi samodzielne rozwiązanie problemu naukowego zawartego w założeniach i celach pracy. Sposób zredagowania pracy świadczy o głębokiej wiedzy Doktorantki i bardzo dobrym przygotowaniem do prowadzenia badań naukowych. Końcowe wnioski wynikają z treści rozprawy oraz posiadają pewne wartości użyteczne.

Przedstawiam Wysokiej Radzie Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o dopuszczenie mgr Joanny Elżbiety Kapusty do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Proszę o wyróżnienie pracy doktorskiej:

Recenzent

Prof.dr hab.n.med. Zdzisław Kidawa

Łódź, dnia 25 października 2018 r.